

REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİNE DAİR SIKÇA SORULAN SORULAR

SORU: Hangi öğrenciler Rehberlik ve Araştırma Merkezine (RAM) yönlendirilir?

CEVAP: Ders başarısızlığı yaşayan fakat bu başarısızlığın sebebi olarak bir engelden, bozukluktan veya hastalıktan kaynaklandığı düşünülen öğrenciler yönlendirilir.

SORU: Engel Türleri nelerdir?

CEVAP: Zihinsel, Bedensel, Görme, İşitme yetersizlikleri, Otizm, Dil Konuşma Güçlüğü, Özel Öğrenme Güçlüğü gibi engellerdir.

SORU: Bir engeli olduğunu düşündüğümüz öğrencileri Rehberlik ve Araştırma Merkezine mi veya hastaneye yönlendirme yapılmalıdır?

CEVAP: Öğrencinin konulmuş bir tıbbi tanısı veya eğitsel tanısı yok fakat **öğrencinizde engel olacağına dair kesin olmamakla birlikte bir şüphemiz var** ve bu şüphemiz doğru olduğu takdirde eğitsel tanı ve eğitsel tedbir kararı verilmesinin **yeterli olacağı düşünülen** öğrenciler için rama yönlendirilmesi yapılır. Eğer öğrencinizin engeli bariz ise eğitsel tanı ve eğitsel tedbir kararı verilmesinin öğrenci için yeterli olmayacağını düşünüyor iseniz bu öğrencileri ilk önce hastaneye yönlendirilmesi yapılması daha doğru olacaktır.

SORU: Bozukluklar Nelerdir?

CEVAP: Hastalık olmayıp ilaçla ve psikolojik desteklerle kontrol altında tutulmaya çalışılan Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite bozukluğu, Duygu Davranış Bozukluğu gibi vb. bozukluklardır.

SORU: Hangi hastalıklar için Rehberlik ve Araştırma Merkezine (RAM) yönlendirme yapılır?

CEVAP: Başta epilepsi olmak üzere tıbbi tanısı olan ve sürengelik arz eden ve bu hastalığın kişinin okul hayatını akademik ve yaşantısal olarak etkilediği düşünülen hastalığı olan öğrenciler yönlendirme yapılır.

SORU: RAM'a yönlendirmek için hastane raporu şart mı?

CEVAP: Hayır şart değil. RAM'lar sadece eğitsel tedbir alırlar. Çocuğun okul kararı için hastane raporu aranmaz. Ama veli rehabilitasyon merkezlerinden faydalanmak istiyorsa hastane raporu ŞARTTIR. RAM hastane raporu olmaksızın rehabilitasyon eğitimi öneremez.

SORU: Öğrenciyi RAM'a yönlendirirken hangi formları doldurmalıyız?

CEVAP: Öğrenci daha önce hiç tanılanmamışsa Eğitsel Değerlendirme İsteği Formu doldurulacaktır. Öğrenci kademe geçişi yapmışsa (anasınıfından 1. Sınıfa, İlkokuldan ortaokula, ortaokuldan liseye) RAM'a yönlendirirken Eğitsel Değerlendirme İsteği Formu doldurulacaktır. Okul idaresi öğrencinin RAM tarafından hazırlanmış Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporuna itiraz edecekse yine Eğitsel Değerlendirme İsteği Formu doldurulacaktır. Öğrencinin halen geçerli bir raporu var fakat Rehabilitasyon Eğitiminden dolayı RAM'a yönlendirilecekse Bireysel Gelişim Raporu doldurulmalıdır.

SORU: Bu formları doldurmak zorunlu mu?

CEVAP: Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğın 8. Maddesine göre bu formları doldurmak zorunludur.

SORU: Öğrencinin okulumuza yerleştirilmesini RAM mı yapar?

CEVAP: Hayır RAM yapmaz. RAM sadece öğrencinin incelemesini yapıp adres kaydından çocuğın gidebileceğı en yakın okulu belirleyip yerleştirilmesinin yapılması için raporu İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kuruluna sevk eder. Dolayısıyla İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu yerleştirme kararı alır. RAM sadece mevcut öğrenci durumlarını gözetebilir. İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu uygun görmesi halinde öğrenciyi başka bir okula yerleştirebilir.

SORU: Yerleřtirme kararlarına itiraz edilebilir mi?

CEVAP: Evet itiraz edilebilir. Yasal itiraz süresi okul için 30 İŐGÜNÜ gözlem süresi sonundadır. Aile ise karar kendisine tebliğ edildiğı tarihten itibaren 30 İŐGÜNÜ içinde itiraz edebilir.

SORU: Öğrencinin okulumuza/ sınıfımıza uygun olmadığını düşünüyöruz. Yerleřtirme kararına itiraz ettik ama yine aynı karar çıktı. İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu görüşümüzü dikkate almıyor mu?

CEVAP: Görüşleriniz dikkate alınıyor fakat İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu gerek görürse itiraz dosyasını tekrar Özel Eğitim Değıerlendirme Kurulunda görüşölmek üzere RAM' a sevk edebilir. Dosya RAM tarafından tekrar incelemeye alındığında verilen kararlar oy çokluğıyla alınır. Dolayısıyla çoğınluk hangi yönde oy verirse o şekilde karar alınır. Unutmayın ki RAM onay makamı değıil karar verendir.

SORU: Öğrencide yoğun davranış problemleri var? Öğrenci Özel Eğitim Sınıfına gidebilir mi? Ya da bunun için bir destek eğitim programı var mı?

CEVAP: Bir öğrencinin Özel Eğitim Sınıfında eğitim görebilmesi için mutlaka ZİHİN ENGELLİ veya OTİZM tanısının olması gerekir. Yoğın davranış problemi ya da sadece akademik yetersizlik Özel Eğitim Sınıfına gidebilmek için yeterli değıildir. Davranış problemleri için Milli Eğitim Bakanlığının önerdiğı bir destek eğitim programı yoktur.

SORU: Öğrencinin bir önceki kademedede eğıtsel tanısı gözüküyor. Bu Öğrenciler için ne yapılmalıdır.

CEVAP: Bu öğrenciler için Eğıtsel Değıerlendirme İsteğı formu doldurup DYS den RAM'a gönderdikten sonra randevu alması için veli RAM'a yönlendirilmelidir.

SORU: 1. Sınıfa kayıt listesinde çıkan 30 Eylül itibari 67 -78 aylık dilimde olan fakat e okulda eğıtsel tanısı olarak 'Okul Öncesi Eğitimde Tam Zamanlı Kaynaştırma 67-78 ay'olan öğrencileri 1. Sınıfa mı veya anasınıfınakaydetmeliyiz?

CEVAP: E-Okulda 30 Eylül itibari ile 67 -78 aylık dilimde olan 'Okul Öncesi Eğitimde Tam Zamanlı Kaynaştırma 67-78 ay' eğıtsel tanısı olan öğrencileri anasınıfına 1 yıl daha devam ettirmek esastır. Çünkü öğrencinin yaşadığı sıkıntıda (Engel, Hastalık veya Bozukluk) dolayı akranlarıyla aynı seviyede devam edemeyeceğı; en azından bir yıl 1. sınıfa geç başlayarak bu aradaki seviyenin kısmen de olsa ortadan kalkması düşünölmektedir.

SORU: 1. Sınıfa kayıt listesinde çıkan, 30 Eylül itibari 67 -78 aylık dilimde olan fakat e okulda eğitsel tanısı olarak 'Okul Öncesi Eğitimde Tam Zamanlı Kaynaştırma 67-78 ay' olan bir öğrencinin velisi çocuğunu 1. Sınıfa kaydettirmek istiyor. Bu durumda ne yapmalıyız.

CEVAP: İlk önce niçin anasınıfına kaydetmek gerektiği veliye anlatılmalıdır. Veli bu anlatılanlardan sonra kararı değişmedi ise bu öğrenciler için Eğitsel Değerlendirme İsteği formu doldurup DYS den RAM gönderdikten sonra randevu alması için veli RAM'a yönlendirilmelidir.

SORU: 30 Eylül itibari ile 1. Sınıf kayıt listesinde çıkan 72 ay ve üzeri yaşta çocuğu olan veli, çocuğunu 1. Sınıfa kayıt ettirmek istemiyor. Bunun için ne yapmalı?

CEVAP: 30 Eylül itibari ile 72 -78 ay dilimindeki öğrencilerde bir engel, bir hastalık veya bozukluk varsa bu durumda ilk önce hastaneye başvurularını çıkan sonuca göre RAM gitmeleri söylenebilir.

SORU: 30 Eylül itibari ile 1. Sınıf kayıt listesinde çıkan 72 ay ve üzeri yaşta çocuğu olan veli, çocuğunu 1. Sınıfa kayıt ettirmek istemiyor. Bunun için hastaneden fiziksel gelişimi yeterli değil vb. doğrultuda rapor almış bu rapor RAM Eğitsel Tanı ve Eğitsel Tedbir kararı vermesi için yeterli midir?

CEVAP: Hayır yeterli değildir. Bu öğrencilerde bir engel, bir hastalık veya bir bozukluk olmalıdır.

SORU: Öğrencinin bir sıkıntısı var fakat veli çocuğunu hastaneye veya ram göndermek istemiyor. Bu durumda ne yapmalıyız? Öğrenciyi RAM' a kendimiz getirsek olur mu?

CEVAP: Veliye bu durum yazılı olarak anlatılmalı. Akabinde çocuğunu ihmal etmeden dolayı gerekli kurumlara (Sosyal Hizmetler vb.) resmi olarak bildirmelidir. RAM veli veya vasisi olmadan öğrenci incelemesi yapmamaktadır.

SORU: Destek Eğitim Odası açmak zorunlu mu?

CEVAP: Destek Eğitim Odası açmak, Özel Eğitim Hizmetleri yönetmeliğinin 25. Maddesine göre zorunludur. Destek eğitim odalarını RAM bulunan ilçeler İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu, bulunmayan ilçelerde ise İl Özel Eğitim Kurulu açar.

SORU: Destek Eğitim Odası kimler için açılır?

CEVAP: Destek Eğitim Odası normal sınıfta eğitim gören TAM ZAMANLI KAYNAŞTIRMA öğrencileri için açılır. Özel eğitim sınıf öğrencileri Destek Eğitim Odasından faydalanamaz.

SORU: Destek Eğitim Odasında kimler görev alabilir?

CEVAP: Özel Eğitim Öğretmenleri, Anasınıfı Öğretmenleri, Sınıf Öğretmenleri, Branş Öğretmenleri görev alabilir. Okul Müdürü ve müdür yardımcısı Destek Eğitim Odasında görev alamazlar.

SORU: Destek Eğitim Odasında görev alan öğretmenlere ek ders ödemesi nasıldır?

CEVAP: Destek Eğitim Odasında görev alan öğretmenlere %25 artırımlı ek ders ödenir.

SORU: Destek eğitim hangi saatlerde verilir?

CEVAP: BEP Geliştirme Biriminin planlaması doğrultusunda okul saatleri içinde, dışında ve hafta sonu verilebilir.

SORU: Destek Eğitim haftada kaç saat planlanmalıdır?

CEVAP: BEP Geliştirme Birimi tarafından haftalık ders saatinin %40'ını aşmayacak şekilde planlanır.

SORU: Destek Eğitim Odasının için fiziki mekan şartı var mıdır?

CEVAP: Destek Eğitim Odası için fiziki mekan şartı yoktur. Öğretmenler Odası, kütüphane, boş sınıf vb. alanlar deste eğitim için kullanılabilir.

SORU: Destek eğitim odasında ücretli öğretmen görev alabilir mi?

CEVAP: Hayır görev alamaz.

SORU: Hangi derslerden destek eğitim alınır?

CEVAP: Öğrencinin ihtiyacı olan akademik derslerden destek eğitim verilir.

SORU: Tam zamanlı kaynaştırma öğrencileri özel eğitim sınıfına gönderilebilir mi?

CEVAP: Engel tür ve derecesi ne olursa olsun bir öğrencinin Tam Zamanlı Kaynaştırma (TZK) kararı varsa bu öğrenciler özel eğitim sınıflarına gönderilemezler.

SORU: Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) Geliştirme birim kurmak zorunlu mu?

CEVAP: Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin 22. Maddesine göre BEP Geliştirme Birimi kurmak zorunludur.

SORU: BEP Geliştirme Biriminde kimler olmalıdır?

CEVAP: Okul müdürünün görevlendireceği bir müdür yardımcısı, varsa Özel Eğitim Öğretmeni, varsa Rehberlik Öğretmeni, BEP hazırlanacak öğrencinin sınıf öğretmeni, dersine giren branş öğretmeni, öğrenci velisi, öğrenci.

SORU: BEP kimler tarafından hazırlanır?

CEVAP: Öğrencinin dersine giren öğretmenler tarafından hazırlanır? BEP hazırlanmasında okul rehberlik öğretmenlerinin doğrudan sorumlulukları yoktur.

SORU: Tam Zamanlı Kaynaştırma(TZK) öğrencilerine sınıf tekrarı yaptırılabilir mi?

CEVAP: İlkokuldaki TZK' lı öğrencilere velilerinin yazılı talebi, BEP Geliştirme Biriminin kararı doğrultusunda bir defaya mahsus sınıf tekrarı yaptırılır.

SORU: TZK'lı öğrencilerin sınav işlemleri nasıl yürütülür?

CEVAP: Bu öğrencilerin sınavları yetersizlikleri bulunan derslerden hazırlanan BEP'lere göre yapılır.

SORU: Evde Eğitime nasıl başvurulur?

CEVAP: Zorunlu öğrenim çağındaki özel eğitim öğrencilerinden sağlık problemi olan ve bu durumu "En az 12 hafta süreyle örgün eğitim kurumlarından yararlanamaz yaralansa bile sağlığı açısından risk oluşturacağı" şeklinde ibare bulunan en az biri ilgili daldan olmak üzere 3 uzman tarafından verilmiş Durum Bildirir Sağlık Kurulu raporuyla RAM' a başvurusu halinde evde eğitimden yararlanır.

SORU: Evde eğitim öğrencisinin e-okul işlemleri hangi kurum tarafından yürütülür?

CEVAP: Evde eğitim öğrencilerinin e-okul işlemleri kayıtlarının bulunduğu okul müdürlüklerince yürütülür.

SORU: Evde eğitimde ücretli öğretmen görev alabilir mi?

CEVAP: Hayır görev alamaz.

SORU: Özel Eğitim Sınıflarında kaç öğrenci olabilir?

CEVAP: Hafif Özel Eğitim sınıfında en fazla 10, Orta Ağır Özel Eğitim sınıfında 8, Hafif ve Orta Ağır Otizm sınıflarında en fazla 4 öğrenci olabilir.

SORU: Özel Eğitim Sınıflarında öğretmen normu kaçtır?

CEVAP: Özel Eğitim sınıflarında öğretmen normu öğrenci sayısına bakılmaksızın 2'dir.

SORU: Evde Bakım kararı nedir?

CEVAP: Evde bakım okula devam edemeyecek durumda olan fakat örgün eğitim çağındaki çocuklar için alınır.

SORU: Evde bakım öğrencilerinin e- okul işlemlerini kim takip eder.

CEVAP: Evde bakım öğrencilerinin e-okul işlemlerini kayıtlarının bulunduğu okul takip eder. Bu öğrenciler e- okul üzerinden pasif öğrenci durumuna alınır. Devam zorunluluğu aranmaz.

SORU: RAM'dan inceleme için randevu nasıl alınır?

CEVAP: Öğrenci ilk defa incelenecekse randevuyu bizzat velinin RAM'a gelerek alması gerekir. Rapor yenileme için başvuru yapacaksa velinin kendisi veya çocuğun okulu <https://ramdevu.meb.gov.tr/> adresi üzerinden online olarak randevu alabilir.

SORU: Randevu alabilmek için hangi belgelere ihtiyaç vardır?

CEVAP: Velinin Rehabilitasyon merkezinden faydalanma talebi varsa çocuğun engel tür ve derecesini gösterir en az %20 oranlı Engelli Sağlık Kurulu raporu gerekmektedir. Ayrıca randevu almak için RAM'a başvurduğunda çocuğun ve kendisinin kimlik belgesini ibraz etmek zorundadır. Anne baba ayrışsa, velayet belgesi; vasi tayin edilmişse mahkeme kararı, veliler imam nikahlıysa; vukuatlı nüfus kayıt örneği ibraz edilmesi gerekmektedir. Çocukla ilgili resmi bir belge ibraz edilmezse randevu verilmez. Tüm bu evraklar inceleme sırasında da veliden talep edilir. İbraz edilmemesi halinde inceleme de yapılmaz.